

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13, Telefon 2440 in 2450
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 10. uri / Večja mesečna prodajna
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglasi
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni škatelnica št. 91408

Naša narodna obramba

NEUSPEHI LOČENEGA NARODNO-OBDRAMBNEGA DELOVANJA.

Občudovanja vredna je bila naša narodna obramba v letih pred osvoboditvijo. Komaj poldrug milijon nas je bilo Slovencev v bivši Avstriji in boriti smo se morali proti velikim sosedom, Nemcem, Italijanom in Madžarom, a nismo omagali. Naši nasprotniki so imeli »Südmarko«, »Schulvereine«, »Lego nacionale« itd. in za njimi so stali milijoni bogatih ljudi, stale so neštete močne politične organizacije, deželne in državne vlade. Mi smo imeli samo svojo Družbo sv. Cirila in Metoda, ki ni prejela nobenih tujih podpor. Vsa svoja sredstva je zbirala samo s članarino, darovi, volili in izkupički za kolke, razglednice, uzigalice itd. In vendar je zbrala milijone, s katerimi je gradila in vzdrževala svoje šole, podpirala ostalo slovensko šolstvo in sploh skrbela za ohranitev našega narodnega posestnega stanja. Uspehi na Štajerskem, Koroškem in Primorskem so pričali dovolj o njenem plodnem delu.

Nova razmejitev po svetovni vojni nam je odtrgala tretjino narodnega ozemlja in prebivalstva: izgubili smo Primorje, Koroško in Porabje, razmere pri nas v svobodni domovini so se spreminjale, spreminile pa so se še bolj one za novimi mejami. Narodno-obrambne naloge so postale na obeh straneh docela drugačne, kakor so bile poprej. V osvobodjenih krajih je bilo treba skrbeti za to, da se zopet pripeljejo v okrilje naroda isti sinovi in hčere, ki nam jih je tuja sila odtujila, zlasti pa je bilo treba posvetiti vso pažnjo novi mladini v obmejnem ozemlju. Zunaj, za mejami, so ostale naenkrat težke naloge, različne po državah in krajih, ki so se menjale tudi z režimi in političnim položajem naših narodnih manjšin. A namesto da bi se bilo takrat vse delo koncentriralo, da bi se bil ves svobodni in nesvobodni narod sklenil svoje stare, preizkušene Družbe sv. Cirila in Metoda, ki naj bi se bila v istem namen reorganizirala, se je narodno-obrambno delo razbilo na razne skupine, ki vsaka sama niso bile sposobne za izvrševanje velikih stavljenih nalog. Neke iz teh skupin so med tem že zaspale ali pa le še životarije. Potrebna je tedaj temeljita ramedura!

Naše narodno-obrambno delo se mora vsaj sedaj, po več ko desetletnih slabih izkušnjah ločenega postopanja, zopet

združiti v eni sami organizaciji, v kateri se naj zberejo tudi sile ostalih, manjših in mlajših. Poživi naj se stara Družba sv. Cirila in Metoda z novimi pravili, novimi ljudmi in razširjenim delokrogom in okoli nje naj se zbere ves naš narod s tako in še večjo vnemo, kakor se je zbiral pred osvoboditvijo. Narodno-obrambno delo naj nam postane zopet prva skrb in naloga! V naših obmejnih krajih v Prekmurju, na Štajerskem in osvobodjenem Koroškem imamo vse polno nujnega dela. Pospešiti moramo renacionalizacijo našega že odtujenega življa, preprečiti moramo temna prizadevanja Madžarov in Nemcev; na ozemlju onstran prekmurske in štajerske meje pa moramo izvesti nov kataster našega stanja. Ugotoviti moramo, kako je v Porabju, kako okoli Radgone, Špilja, Lučan itd. in prestudirati, kaj in kako bi se dalo storiti, da ne utonejo v tujem morju še zadnji ostanki tamkajšnjih Slovencev.

Še težje naloge nas čakajo na Primorskem in Koroškem. Primorsko je poglavje zase, in delo je tam silno težko, če ne naravnost nemogoče, a z vestnim proučevanjem bi se že našla tudi sredstva in pota za vsaj najnujnejše poizkuse. Drugače je zaenkrat še na Koroškem. Tam bi bilo mogoče storiti zelo veliko! Zlasti bi se lahko dvignil in razširil naš tisk, okreplila bi se lahko društva, pa tudi v gospodarskem oziru je vse polno nalog, lepih in hvaležnih. Kaj smo storili doslej? Bore malo ali skoraj nič! Niti tega ne, da bi organizirali dobro poročevalsko službo. Naši dnevniki bi morali imeti vsak dan rubrike s poročili s Koroškega. Registrirati bi se morali vsi tamkajšnji dogodki, zvezati bi se moralo naše tamkajšnje ljudstvo tesneje z nami, da bi z nami živelo in čutilo in bilo o vsem poučeno. Lenoba in malomarnost, ki smo jo doslej pokazali v tem oziru, se mora umakniti novi podjetnosti in neumorni vztrajnosti. Naseljevanje rajhovskih Nemcev na našem ozemlju v avstrijski Koroški bi ne bilo mogoče, če bi bili mi, ki smo svobodni, na svojem mestu in če bi bili vsi strnjeni okoli ene same močne narodno-obrambne družbe! Skrajni čas je tedaj, da gremo na novo delo, da obnovimo svetle tradicije naše velike in zaslužne Družbe sv. Cirila in Metoda izza nesvobodnih dni!

Diktatura nemške aristokracije

PO RAZPUSTU DRŽAVNEGA ZBORA. NOVIH VOLITEV NAJBRŽE NE BO. GOERINGOVO PISMO IN HINDENBURGOV ODGOVOR.

BERLIN, 14. septembra. Nemški državni zbor je razpuščen. Iz poteka zadnjih dogodkov je razvidno, da so nemški nacionalci namenoma pospešili razpust parlamenta. Kakor izgleda, so se dogodki razvijali po nekem gotovem programu in sicer proti volji Hitlerja, narodnih socialistov in pa tudi Papenove vlade. V levičarskih krogih je nastala zaradi ostrih vladnih odredb in grozeče diktature velika poteptanost. Včeraj okrog polnoči so imeli komunistični poslanci v poslopiju državnega zbora v svojih prostorih sejo svojega kluba. Nenadoma so se pa odprla vrata in vstopilo je okrog 40 policijskih uradnikov, ki so izvršili kljub protestom ravnatelja državnega zbora temeljito preiskavo vseh prostorov.

Volilna borba se je že začela, čeprav volitve še niso razpisane. Če ne bo nikjer nemirov, kar je le malo verjetno, se bodo izvršile volitve na ustavni podlagi, sicer pa bo uvedena diktatura.

BERLIN, 14. septembra. Po razpustu državnega zbora zanima politično javnost najbolj vprašanje, če se bo Papen držal ustave in bo razpisal nove volitve ali ne. V tem oziru je zelo važna izjava ministra Gayla, ki jo je

po razpustu dal novinarjem. Na vprašanje, če se bo vlada držala ustave, je dejal: »Če bodo volitve razpisane, se bo to zgodilo na podlagi večjih ustavnih predpisov«. Beseda »če« je vzbudila veliko senzacijo. Vse kaže, da vlada volitev še ne bo razpisala in bo nekaj časa vladala brez parlamenta, kar pomeni, da uvaja v Nemčiji diktaturo.

BERLIN, 14. septembra. Predsednik razpuščenega državnega zbora Goering je naslovil na državnega predsednika Hindenburga pismo, v katerem se obsežno ukvarja z dogodki zadnjih dni. Med drugim pravi v tem pismu, da je bil parlament razpuščen sicer pravno veljavno, kar je treba upoštevati, to dejstvo pa zahteva, da odstopi tudi vlada. Vlada, v kateri je 95% državnega zbora izreklo nezaupnico, ne more več ostati na vodstvu države in mora neizogibno izvajati logične posledice. Glasovanje o nezaupnici je bilo že skoraj dovršeno, ko je von Papen izročil razpustitveni dekret. Zato je razveljavljenje zasilne odredbe veljavno in se mora tudi izvršiti.

Maršal von Hindenburg je Goeringu že odgovoril, in sicer docela odklonilno.

Justifikacija dr. Pavla Gorgulova

MORILEC PREDSEDNIKA DOUMERJA JE BIL USMRČEN DAVI MALO PRED 6 URO.

PARIZ, 14. septembra. Vsa prizadevanja pravnega zastopnika morilca francoskega prezidenta Doumerja, Rusa dr. Pavla Gorgulova, da bi dosegel za svojega klienta pomilostitev, so bila zaman. Predsedniku republike Lebrun je prošnja za pomilostitev odklonil in atentator je bil davi usmrčen. Gorgulov je bil, ko so ga peljali na morišče, zelo potr. Gilotina je bila preko noči postavljena v bližini vrat ječe, v kateri je bil atentator zaprt. Na dvorišču, na katerem je stala, se je zbralo več sto ljudi, ki jih je

pa policija odstranila. Justifikaciji so prisostvovali le uradniki in nekateri novinarji.

Pred usmrčitvijo je dejal dr. Gorgulov, da prosi vse odpustčanja in želi samo še to, da njegov sin ne bi postal boljševik. On umira za Rusijo in svoje ideje. Nato je rabelj spustil gilotino, ki je z bliskovitostjo naglo padla morilcu na vrat in mu ga presekal. Vsa procedura je trajala le nekaj sekund in je bila dokončana malo pred 6. uro zjutraj.

Japonska priznala Mandžurijo

TOKIO, 14. septembra. Ko je prejel cesarjevo dovoljenje, je zunanji minister takoj brzojavil Mutu, naj se nemudoma vrne v Čang Čun, da podpiše pogodbo, s katero Japonska priznava novo mandžursko svobodno državo, ali kakor jo imenujejo Man-Ču-Kuo. Priznanje je bilo danes že razglašeno.

NANKING, 14. septembra. Čim bo Japonska službeno razglasila, da je priznala neodvisno mandžursko državo, bo kitajska vlada takoj razposlala note vsem državam podpisnicam pakta deveterice, v katerih bo javila proti temu priznanju svoj ugovor.

Gandhi zopet v ospredju

LONDON, 14. septembra. »Indian Office« je objavil predvčeršnjim zvečer tajno korespondenco med Gandhim in indijsko vlado, o čemur doslej ni bilo nič znanega. To dopisovanje je zanimivo v toliko, ker napoveduje Gandhi v njem, da bo pričel 20. t. m. z gladovno stavko, če dotlej vlada Indijcem ne bo dala enakopravnosti. Kakor se pa izve iz službenih krogov, bo vlada Gandhija 20. t. m. izpustila iz zapore. Takoj nato bo

Gandhi pričel svoj veliki post. Če bo Gandhi res pričel izpolnjevati svojo grožnjo s stavko, se računa, da ne bo živel več ko mesec dni, ker je zelo oslabiljen.

LONDON, 14. septembra. Z ozirom na poročila, da bo vlada 20. t. m. izpustila Gandhija iz zapore, se uradno zatrije, da doslej takega sklepa še ni napravila. Pač pa vlada mnogo premišljuje in razpravlja o korakih, ki naj jih napravi, če bo Gandhi res pričel izpolnjevati svojo pretnjo in ne bo več sprejemal hrane. Znano je, da bi Gandhi stradal tudi do svoje smrti.

NESREČA V POLARNEM LEDU.

MOSKVA, 14. septembra. Ruska aviatična družba je prejela brzozavno poročilo, da so se ponesrečili s svojim letalom člani ruske polarne ekspedicije na severni tečaj. Ubili so bili trije piloti in dva mehanika, dva člana odprave pa sta bila nevarno ranjena.

POTRES V NIZOZEMSKI INDIJI.

AMSTERDAM, 14. septembra. Močan potres je popolnoma razdeljal in uničil ozemlje Amboina v Nizozemski Indiji.

Kriza razorožitvene konference

NEMČIJA NE POŠLJE VEČ SVOJEGA ZASTOPSTVA. PROTEST ITALIJE PROTI DELU ODBOROV. ODGODITEV DO JUTRI.

BERLIN, 14. septembra. V nemških političnih krogih se naglašja, da je sicer francoski odgovor v svojem tonu zelo vliuden, vendar pa kljub temu odklanja nemško zahtevo po enakopravnosti v oboroževanju. Zato, pravilo, se lahko pričakuje, da Nemčija ne bo več sodelovala pri delu razorožitvene konference, katere odbora za vojne izdatke in predsedstvo se bo sta sestala že 21. septembra.

ZENEVA, 14. septembra. Predvčeršnjim se je sestal tu odbor za redukcijo oboroževanja, da nadaljuje svoje delo, ki ga je prekinil v juliju. Tako na prvi seji se je ugotovilo, da manjkajo zastopniki nekaterih držav, med njimi tudi Nemčije, ki so vsi na konferenci v Stresl. Sklenilo se je, da se nadaljuje delo odbora tudi v odsotnosti teh delegatov. Italijanski zastopniki so proti temu ostro protestirali in je verjetno, da bo zasedanje odbora odgodoeno do 15. t. m.

ZENEVA, 14. septembra. Tehnični odbor za vojne izdatke, ki se je predvčeršnjim zopet sestal k delu, je sklenil, da bo prihodnja seja 15. t. m. pod predsedstvom romunskega delegata Radulesca. Kakor se sodi, se do tega časa še ne bo izvedelo, ali bo Nemčija v nadaljnjem delu odbora sodelovala ali ne.

»LETEČA DRUŽINA« REŠENA.

TROMSÖ, 14. septembra. Hutchinson, čigar letalo se je razbilo in utonilo v morju, je s svojo ženo, hčerka in ostalimi spremljevalci srečno dosegel obalo, kjer ga je našla neka ladja in ga izkrcala v Finsbyju na vzhodni strani Grönlandije.

KATASTROFA NA TIHEM OCEANU.

TOKIO, 14. septembra. V bližini pristanišča Kure se je potopil večji tovorni parnik, na katerem je bilo okrog 100 oseb. Utopilo se je 24 delavcev tamkajšnjega pomorskega zalaza

Dnevne vesti

Dva ubijalca pred kazenskim senatom

OČE UBIL LASTNEGA SINA, ZET UMORIL TASTA.

Pred velikim kazenskim senatom, kateremu je predsedoval v. s. s. g. Zemljič ob navzočnosti prisodnikov v. s. s. g. dr. Tombaka, v. s. s. g. Lenarta, okrožnih sodnikov gg. Kolska in dr. Čemerja ter državnega tožilca g. dr. Deva, se je zagovarjal včeraj dopoldne 71letni posestnik Ivan Vogrinec iz Stanetinec, ker je umoril svojega lastnega sina Ivana.

Kakor navaja obtožnica, so pri posestniku Vogrincu nastale po smrti njegove žene grozne razmere. Najstarejši sin Ivan je jel zapravljati očetovo premoženje ter hudo sovražiti svojega očeta in svoji sestri Katarino in Marijo, ki so ga svarili in hoteli spraviti na pravo pot. Večkrat se je Ivan, ko je prišel pijan domov, lotil dejanski očeta in sester, ki sta ob takih prilikah pomagali očetu. Vsaka najmanjša stvar ga je spravila ob pamet, da je začel besneti in razsajati ter groziti domačim s smrtno. Po navadi je nosil s seboj dolg nož in domači so imeli hud strah pred njim. Sosedje, ki so prav dobro poznali razmere pri Vogrincih, so slutili, da se bo med starim Vogrincem in sinom nekaj skuhalo. Ker je bil Vogrinec brez moči, je zaprosil pomoči pri orožnikih, za kar je izvedel tudi Ivan. To je dalo povod, da se je nekega dne v juliju opijani, in ko je prišel domov, se je jel prepirati z domačimi prav ko so bili pri kosilu. V divji jezi je prekučnil skledo in jel pretepati očeta in sestre. Ko jih je razgal od mize, je legel v sobi na posteljo in zaspal.

V starem Vogrincu pa je priklopela jeza do vrhunca. Ko je opazil v sobi spečega sina, je segel po sekiri in zamahnil po sinovi glavi. Udarec je bil tako silen, da je Ivan obležal na mestu mrtev.

Obmejni promet na severni meji

V mesecu avgustu je dopotovalo preko meje skupno 13.599 potnikov, in sicer 3536 Jugoslovancev, 6334 Avstrijcev, 2554 Čehoslovancev, 630 Nemcev in 545 drugih. Preko Maribora je dopotovalo v Jugoslavijo 2648 naših državljanov, 4481 Avstrijcev, 2262 Čehoslovancev, 355 Nemcev in 362 drugih. Preko Št. Ilje je prišlo 1687, preko Čmureka 183, preko Dravograda 516, preko Prevalj 575, preko Radgone 306 in preko Hodoša 42 oseb. V istem času pa je odpotovalo iz naše države preko severne meje skupno 15.249 potnikov, in sicer 3235 Jugoslovancev, 6711 Avstrijcev, 4111 Čehoslovancev, 372 Nemcev in 413 drugih. Preko Št. Ilje je odšlo 1962, preko Čmureka 185, preko Dravograda 498, preko Prevalj 670, preko Radgone 355, preko Hodoša pa 590 oseb. Od 1. januarja pa do 31. avgusta je prekoračilo severno mejo skupno 152.348 potnikov, in sicer 53.170 Jugoslovancev, 59.468 Avstrijcev, 26.457 Čehoslovancev, 6635 Nemcev in 6618 iz drugih držav. Številke nam povedo, da je prekoračilo našo mejo največ naših severnih sosedov. V tranzitnem prometu je potovalo v avgustu skupno 5985 potnikov, in sicer: tranzit Maribor-Rakek 1405, Rakek-Maribor 1390; Prevalje-Maribor 405, Maribor-Prevalje 469; Prevalje-Ljubud 691, Ljubud-Prevalje 854 in Prevalje-Kotoriba 503, Kotoriba-Prevalje pa 238.

V času od 1. januarja do 31. avgusta je potovalo v tranzitnem prometu skupno 28.785 oseb.

Poveljnik vojaških tehničnih čet, generalštabni brigadni general gosp. Ivan Veselinovič je dospel v Maribor in bo nadzoroval mariborsko inženjersko podčastniško šolo.

Odlikovanje funkcionarjev Slovenskega lovskega društva. Ob priliki 25letnice obstoja Slovenskega lovskega društva so bili med drugimi odlikovani: z redom sv. Save 3. stopnje g. dr. Marko Stajniko, predsednik podružnice SLD v Ljutomeru in g. dr. Franjo Šalamun, predsednik ptujske podružnice SLD; z redom Jugoslovanske krone 5. stopnje pa podpredsednik centrale in predsednik mariborske podružnice SLD ravnatelj g. Bogdan Fogačnik. Čestitamo!

Pri razpravi je obtoženi starček priznal, da je ubil sina. Zagovarjal se je, da je storil dejanje v hipni jezi in ga pobil zato, ker si drugačne smrti ni zaslužil. Na predsednikovo vprašanje, ali se kesa svojega dejanja, je odločno odgovoril, da ne. Ponovno je jel pripovedovati, kaj je počenjal nevhvaležni sin, pred katerim si ni bil več varen življenja. Sodniki so upoštevali hude okoliščine in je predsednik po kratkem posvetovanju razglasil oprostilno sodbo.

Danes dopoldne pa se je zagovarjal pred velikim kazenskim senatom pod predsedstvom v. s. s. g. Lenarta 33-letni Anton Ribič, delavec iz Obreža pri Ormožu, obtožen, da je 11. julija t. l. pobil s kolo do smrti svojega tasta Alojzija Škrinjarija. Iz obtožnice je razvidno, da se je obdolženec leta 1926 priženil k Škrinjarjevemu, kjer sta gospodarila pokojni tast Alojzij Škrinjar in njegova žena Terezija. Čeprav sta bila že stara, vendar svojega posestva nista hotela izročiti obtožencu. To je dalo povod, da se stari in mladi niso razumeli. Obtoženca pa je grizlo tudi to, da je njegova žena bila na strani starih. Prišlo je celo tako daleč, da je moral obtoženec od doma in si iskati služka drugod. Ko je kritičnega dne obtoženec prišel domov, se je zopet sprl s tastom. V svoji divji jezi je poskal kol in pobil starca do smrti.

Pri razpravi je obtoženi Ribič dejanje priznal, izgovarjal pa se je, da ni imel namena tasta usmrtiti. Zaslišanih je bilo več prič, ki so za obtoženca obteljilno izpovedale in je bil zato Ribič obsojen na 12 let težke ječe ter trajno izgubo častnih državljanskih pravic.

Iz poštne službe. Na lastno prošnjo sta premeščena poštni uradnik Josip Rupnik iz Maribora v Ljubljano in Angelina Sancinova iz Mežice v Ljubljano. Po službeni potrebi pa so premeščeni: Terezija Radovanova iz Maribora v Mežico, Anica Škrbčeva v Maribora I. na Maribor II, Angelina Novakova iz Križevc v Dolno Lendavo in Anton Pečar iz Maribora v Rogatec.

Dva shoda poslanca Krečičja. V nedeljo 18. t. m. bo priredil narodni poslanec g. Anton Krečič dva shoda, in sicer v Podovini in v Framu. Obenem se bosta ustanovili tam tudi krajevni organizaciji JRKD.

Združjenje rezervnih častnikov in bojnikov, pododbor Maribor slavi v četrtek 15. t. m. ob 11. uri dopoldne na Trgu svobode svojo krstno slavo s parastosom za padle junake, kot spomin na obletnico prebitja solunske fronte. Vabimo mariborsko občinstvo in pozivamo vse rezervne častnike, stanujoče v Mariboru, da se te pomembne svečanosti udeležijo. Pododbor ima tudi na razpolago 4 legitimacije za brezplačno vožnjo k svečanostim na Mačkovem kamnu. Člani interesenti naj se takoj javijo pri predsedniku rez. peh. kapetanu I. kl. g. Perhavcu, Maribor, Gosposka ulica.

Pri zvezdnem štafetnem teku, ki ga priredi Sokolska župa Maribor kot zaključno proslavo 100letnice rojstva ustanovitelja Sokolstva dr. J. Miroslava Tyrš, bo sodelovalo približno 1.000 tekačev. Zanimiva je organizacija teka, ki jo je do podrobnosti izvedel župni tehnični odbor: na ravnini bodo tekači tekli po 400 m, v gričevitem terenu po 100 do 200 m. Tako se bo doseglo, da se bo n. pr. proga od Črne v Mežiški dolini do Maribora pretekla v približno 5 1/2 urah, kar dokazuje lepo izvežbanost Sokolstva tudi v lahkoatletskih panogah, ako se pomisli, da znaša omenjena razdalja približno 110 km. Na 1 uro pride torej proga 20 km ali 1 km na 3 minute. Župni TO je poskrbel seveda tudi za varnostne mere za zdravje tekačev, tako da obstoji gotovost, da bo ta prireditev, četudi prva v takem razsegu, potekla v vsakem oziru zadovoljivo.

Jadranaši! V petek zvečer obvezna pevka vaja radi izleta k sokolskim svečanostim v Št. Ilj v Slovenskih goricah.

Predstava »Hlapca Jerneja in njegove pravice«. Delavski oder »Svobode« iz Ljubljane bo vprizoril v soboto 17. t. m. ob 20. uri v veliki unionski dvorani prvo slovensko kolektivno dramo »Hlapec Jernej in njegova pravica«, ki jo je po istoimenskem Cankarjevem delu priredil Ferdo Delak. Drama nam kaže tragično pot človeka, ki išče pravico. Zrežirana je povsem v modernem stilu: ves čas nastopa na odru množica, posamezna dejanja pa uvajajo skioptične slike. Drama je bila doslej že trikrat vprizorjena v Ljubljani in enkrat v Zagrebu in vsakokrat so bile prodane vse vstopnice. Vnaprej se dobe vstopnice v papirnici Ljudske tiskarne na Slomškovem trgu, v upravi »Volksstimme« in v knjižnici Delavske zbornice.

Lunin mrk. Drevi bo mrknila luna in bo mrk viden tudi pri nas. Ob 19.52 bodo sence začele zagrinjati mesec in bo delni mrk dosegel višek ob 22.05, konec mrka pa bo ob 0.55.

Na Pobrežju gostuje mariborsko gledališče v nedeljo, 18. t. m. ob 16. uri. Uprizori se popularna kmečka veseligrada »Trije vaški svetniki«. Predstava bo v Renčljevi dvorani. Cene od Din 10 navzdol.

Najemniki stanovanj in poslovnih lokalov bodo manifestirali za svoje interese v petek zvečer na ustanovnem občnem zboru »Društva najemnikov stanovanj in poslovnih lokalov za Maribor in okolico«.

Trgovski nameščenci, ki so se javili pri igremiju radi poslovnih knjižic, se pozivajo, da jih čimprej prevzamejo. Opazilo pa se je, da se mnogi trgovski pomočniki in pomočnice v to svrhu še niso zglasili v gremiljni pisarni ter se šeti opozarjajo, da mora imeti po novem obrtnem zakonu vsak pomočnik poslovno knjižico. — Združenje trgovcev.

Dobave. Ravnateljstvo državnega rudnika Velenje sprejema do 19. septembra ponudbe glede dobave 120 m pločnatoga železa, 500 vijakov, 400 kg žičnikov, 40 m železa, 10 plošč črne železne pločevine in krogličnega ležišča. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani).

Lanske mariborske gledališke abonente, ki si žele obdržati svoje dosedanje sedeže tudi še v novi sezoni, opozarja uprava Narodnega gledališča v Mariboru, da ostanejo dosedanjí sedeži rezervirani s a m o do sobote, 17. tm. Po tem roku se bodo ti sedeži oddajali drugim interesentom. — Priglasje za gledališki abonma sprejema gledališka blagajna vsak dan od 9. do pol 13. in od 15. do 17. ure. Abonman je zelo poceni ter nudi za manjkosten denar najboljše duševno razvedrilo.

Tudi Vam primanjkuje denarja v tej krizi? Storite tako, kakor so storili množestvilni pametni in podjetni ljudje, ki so si s srečkami državne razredne loterije pridobili v teh težkih časih tako potrebne tisočake. Pohitite nemudoma v mariborsko upravo »Jutra« in »Večernika« na Aleksandrovo cesto 13, kjer je na razpolago še nekaj srečk za prvi razred novega kola, čigar zrebanje bo že 11. in 12. oktobra.

Požar radi strele. V nedeljo popoldne je bila nad okolico Slovenske Bistrice nevihta. Strela je udarila tudi v gospodarsko poslopje posestnika Leskovarja ter ga zažgala. Poslopje je kljub naporu gasilcev pogorelo do tal. Zgoreli so tudi letošnji pridelki. Škoda znaša okoli 40.000 Din.

V vrelo apno je padel v Vodah 5letni Tonček, sin gostilničarja Terčeta. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer pa je kljub skrbni zdravniški negi umrl.

Nova žrtev alkohola. Posledice številnih vinotočev, kjer se prodaja šmarnica že po 2 Din liter, se poznajo tudi pri podivjanosti našega podeželja. Pretekli teden je ta podivjanost zahtevala v Haložah novo žrtev. V Gruškovju je popivala večja skupina fantov in mož, med njimi tudi 45letni posestnik Jožef Pernek in posestniški sin Anton Fideršek. Spopadla sta se že zvečer, a ostala družba ju je pomirila. Okoli polnoči, ko so se pivci razhajali, je pa Fideršek znova napadel Perneka in ga udaril s kolo po glavi. Napadeni je obležal v mlaki krvi na tleh in je kmalu umrl, napadalec je pa zbežal proti Ptujju, kjer so ga aretirali in odpeljali v sodne zapore. Pokojni Pernek je zapustil ženo in pet neposkrbljenih otrok.

Pri zaprtju, motenju prebave, gorečli, navalu krvi, glavobolu, splošnem slabopočutju vzemi na tešče kozarec naravnega »Franz Josef« grenčice. Po izkušnjah na klinikah za notranje bolezni je »Franz Josef« voda zelo dobrodejno odvajalno sredstvo. »Franz Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specialističnih trgovinah.

Sreča te čaka na IV. veliki dobrodelni tomboli, ki jo priredi v nedeljo 18. t. m. ob 15. uri na Trgu svobode mariborsko slovensko žensko društvo v prid Počitniškemu domu kraljice Marije na Pohorju. Društvo je pripravilo 12 krasnih in dragocenih dobikov za tombole, in sicer prvo tombolo 3000 Din v gotovini, nadalje prvovrstni šivalni stroj, moderno kuhinjsko opremo, možko ali žensko kolo, kompletno smučarsko opremo, namizno garnituro s čajnim priborom, pleteno klubsko garnituro, kompletno kuhinjsko posodo itd. Nadeja se bo razdelilo preko 50 dvojnih in enojnih kvint, 100 kvatern, 100 tern in nad 300 amb. Ob slabem vremenu bo tombola preložena na prihodnjo nedeljo 25. t. m.

Večerni in nedeljski šivalni tečaji Ženskega društva v Mariboru se začnejo 19. t. m. Prijave in pojasnila v trgovini ge. Zlate Brišnikove.

103 letna potnica na potu skozi Maribor. Te dni je prispela skupina ciganov iz Brazilije preko Dunaja z avstrijskim brzovlakom in ker ni imela v redu vseh dokumentov, je morala v Mariboru prekiniti vožnjo. Med skupino je bila tudi čvrsta starka, ki je vzbujala posebno pozornost. Ko so pregledovali na policijskem obmejnem komisarijatu niene dokumente, so ugotovili, da je ženica stara 103 leta. Piše se Katirovič in je doma nekje iz Južne Srbije.

Tatvine poljskih pridelkov se na Dravskem polju vedno bolj množijo. Te dni so neznaní tatovi izkopali posestniku Greifu v Račah okoli 1000 kg krompirja. Ljudje stražijo njihve cele noči. Potrebno bi bilo, da bi se namestili občinski poljski čuvaji.

Aretacije. Policija je aretirala nekoga Franceta K. ki se je brez posla potepal po mestnih ulicah in beznicah, ter je na sumu, da je nevaren tudi lastnini. V policijske zapore sta romala tudi Marička J. radi prepovedanega povratka in nekaj Peter radi goljufige. Izsledila pa je policija včeraj popoldne tudi tatinsko dvojico Franceta in Vinka, oba iz Ruš, ki sta kradla v zadnjem času po Mariboru kolesa. Vinko priznava tatvine, dočim je France, pri katerem so našli tri kolesa, odločno tajni. Oba sta bila oddana sodišču.

Ukradeno kolo. Mesarskemu pomočniku Feliku Cagranu je sinoči odpeljal nekdo izpred gostilne Humel na Tržaški cesti črno kolo, znamke »Puch«, vredno 1000 Din.

Konjiček mesarja Filipančiča v Stendencih je pametna žival. Ko ga je pustil včeraj dopoldne gospodar samega v hlevu, mu je bilo očitno dolg čas, pa jo je mahnil za gospodarjem na trg, kjer ima mesar svojo stojnico. Ko je živinčje zagledalo svojega gospodarja, je vse o zarezgotalo, začudeno pa je gledal tudi gospodar.

Aretacija kolesarskega tatu. V Rancu pred Keršičjevo gostilno so včeraj popoldne aretirali rezenski orožniki Antona Orgoliča. Orgolič je znan iz procesa proti mariborskim ponarejevalcem denarja in se je sedaj lotil tatinskega posla. Spravil se je nad kolesa in jih baje pokradel večje število. Kolo, na katerem se je vozil, je bil malo poprej ukradel na Pobrežju. Izročen bo sodišču.

Usoden konec sladkih sanj. Brezposelni sofer Henrik Felser je preteklo noč zaspal na nekem seniku v Koških in sladko sanjal. Naključje pa je hotelo, da je med spanjem padel s senika več metrov globoko in si pri padcu razbil spodnjo čeljust. Ker je bila poškodba huda in nevarna, je moral po pomoč v bolnišnico.

Huda nesreča je doletela tesarja Antona Tuša, zaposlenega na posestvu barona Twickla v Jarenini. Ko je bil včeraj popoldne zaposlen pri žaganju drv, se je po nesrečnem naključju približal z levo roko cirkularki, ki mu je odrezala štiri prste. Hudo ponesrečenega tesarja so z mariborskim rešilnim avtom prepejajali danes dopoldne v bolnišnico.

Primarij dr. Hugon Robič, zopet redno ordinira.

Položaj naših bratov na Primorskem

POGLAVJE IZ TAJNIŠKEGA POROČILA INŽ. MAČKOVŠKA NA SKUPŠČINI DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA V SLOVENSKI BISTRICI.

Borba proti našemu življu onstran Sneznika se nadaljuje z nezmanjšano odvratnostjo tako proti starejši generaciji, kakor tudi proti mladini. Italijani so uvideli, da starejše generacije ne bodo izpreobrnil v navdušene, zveste sinove Italije; zato so sklenili, da jo iztrebijo. Odstranili so jo iz vseh javnih služb, bodisi s premeščanjem ali pa z izgnanstvom, kar se je zgodilo še največkrat. Obrtnikom so očuzeli obrtniške pravice, proti vsem našim posestvom pa so vprizorili brezprimerno gospodarsko gonjo. Izredno visoki davki se izterjujejo pri naših ljudeh z brezobzirnostjo in tako vidimo, da je šla na pr. v Istri samo zaradi takega načina izterjevanja davkov v prvih petih mesecih tega leta na dražbo petina vseh posestev. V to nesrečno deželo se v socialnem pogledu vračajo razmere izpred 60 do 70 let. Vračajo se latifundisti, Italijani, ki pokupijo vsa posestva na teh dražbah in ustanavljajo latifundije, torej ustanove skrajno reakcionarnega gospodarskega in socialnega značaja. Razseljuje se sistematično vsa gornja Soška dolina, Trente kma'ne bo več, ker izpraznujejo ves kraj; pokupujejo posestva, za zgradbo ne dajo nič. Obubožani in uničeni kmetje ne dobio dela pri nobenih javnih delih, niti ne na cestah, ker so povsod zaposleni vključno le italijanski delavci.

Vse postopanje je usmerjeno k popolnemu iztrebljenju našega življa, kar se zrcali tudi še v ogromnih taksnih kaznih. Kazni znašajo v posameznih primerih tudi po 100.000 lir in celo več. Na drugi strani pa se do skrajnosti izvaja rop naše mladine.

Ze ob krstu pride naš novorojenček v neprijetne odnose z oblastvom, kajti določevanje krstnega imena ni več pravica staršev, temveč urad lahko proti njihovi volji vsili krščencu ime, ki ga bo nosil vse življenje. Naša domača in slovanska krstna imena so izbrisana in obsojena na pozabljenje. Poitalijančevanje prilikov se nevdržno nadaljuje in vsebuje italijanski uradni list »Gazzetta Ufficiale« cele kolone dekretov o spremembi imen, izdanih po tržaškem, puljskem, goriškem, reškem in zadrskem prefektu.

S 3 leti mora naše dete v italijanski otroški vrtec; formalno so ti otroški vrtci odprti od društva »Italia Redentata«, v resnici pa nosijo glavni del stroškov za njihovo vzdrževanje občine same, ki jih upravljajo italijanski komisarji. V vrtcih se ne sme govoriti slovensko, prepevajo se pesmi, ki sramote in zasmehujejo domače šege, navade in

naš jezik; še več, v vrtcih se otroci celo hujkajo proti rodnim staršem. Ne le vsaka občina, temveč vsako naselje bo moralo imeti v bodoče lasten otroški vrtec.

S šestim letom pride naša deca v popolnoma italijanske šole, zakaj odpravljena je tudi naša zadnja osnovna šola s 532 učenci in učenkami, če zadrške prefekturo niti ne vpoštevamo. Na osnovnih šolah se naš jezik ne poučuje prav nikjer, niti ne v dodatnih urah. Učiteljstvo je popolnoma italijansko. Uničilo je že vse slovenske knjige. V izvenšolskem času je mesto našega otroka v vrstah »ballile« in društva »piccole italiane«.

Po končani šolski dobi pride naš mladenič k avangardistom in deklet naj postane »giovanne italiana«. Obenem pa po vsej deželi delujejo za to našo mladino nadaljevalne šole, da ne bi morda prišla pod kak drug vpliv. Če bi se pa kdo doslej vseeno na kak način izognil potujčevanju, ga dobi v roke »Umanitaria«, ki naj »izgubljenca« privede nazaj k italijanščini.

Nato pridejo naši fantje v obvezni predvojaški tečaj pri fašistični milici in je tako zaključena prva dvajsetletnica naše dece po gornjem sistemu.

V srednje šole je vstop naši mladini otežkočen in ga oblasti skušajo prepričati; ker se v osnovni šoli zaradi opisanih razmer otrok ničesar ne nauči, je sprejemni izpit zanj zelo težak. Poleg tega pa imajo pri sprejemu prednost otroci, ki so doma v kraju s srednjo šolo. Naše srednješolsko dljaštvo so prvotno skušali potujčevati v raznih zavodih, pa niso imeli uspeha; sprejemajo odslej vanje le pristne Italijane, ki naj bi dali kraju italijansko lice.

Vsa italijanska šolska politika je po mnenju dobrih poznavalcev razmer popolnoma zgrešena. Izdajajo se sicer denarne nagrade in tudi odlikovanja onim, ki se izkažejo z znanjem italijanščine; vodijo jih na brezplačna potovanja po Italiji; učitelji, ki imajo vendarle kaj uspeha, prejema jo čedne denarne nagrade in pribojške. Lahko se jim posreči, da naši rojaki ne bodo znali ne čitati ne pisati po naše, toda njihovega kremitenega slovenskega duha jim ne bodo vzeli nikoli.

Ob koncu leta 1930, je prefektura ustavila izhajanje zadnjih dveh tednikov »Novoga lista« in »Istarskega lista«; obenem je bil ustavljen po goriški prefekturi tudi zadnji slovenski mesečnik v Julijski krajini »Družina«. Konfiscirana je bila brošura »Gospodar«, ki je poleg voznega reda vsebovala samo še nekaj prak-

tičnih nasvetov kmetovalcem. Konfiscirajo se še nadalje naše knjige, tudi take, ki izidejo v Italiji.

Izredno so se poslabšale tudi cerkvene razmere. Danes so celi predeli Primorja brez duhovnikov ali pa imajo že samo italijanske duhovnike popolnoma slovenski in pretežno slovenski okoliši; prizadetih je 14 župnij v tržaško-koperski, 21 v poreško-puljski, 15 v zaderski in tri v novi reški škofiji. Tudi v goriški škofiji so se že itak slabe cerkvene razmere močno poslabšale.

Nesoglasje med Vatikanom in fašizmom zaradi katoliške akcije se je jeseni 1931. izgledilo s tem, da je Vatikan kapituliral pred fašizmom in daritveno jagnje je postala naša manjšina v Italiji. Kot viden efekt te daritve je bila zahtevana glava nadškofa goriškega dr. Frana Sedeja. Procedura pa je bila naslednja: Z ozirom na utemeljene pritožbe slovenskih vernikov in pa zaradi trajne fašistične gonje je Sveta stolica novembra 1930. odposlala v Julijsko krajino apostolskega vizitatorja, ki pa ni bil nepristranski, kakor je naše ljudstvo pričakovalo. Vizitator je bil kapucinski škof Luca Passetto, ki je večkrat obiskal Julijsko krajino, pa očitvidno ni smel videti resnice. Storil je še nekaj drugega, kar je bila pravzaprav njegova prava naloga. Večkrat je skušal pregovoriti goriškega nadškofa Sedeja, da bi se umaknil s svojega mesta, toda zaman. Sivolasi škof se ni hotel umakniti vse dotlej,

da je dobil formalni nalog Vatikana, ki mu je svečano obljubil izpolnitev njegovih želj in pogojev glede njegovega naslednika.

Doživel pa je bridko razočaranje. Za apostolskega administratorja njegove škofije je bil imenovan eden najhujših sovražnikov našega naroda, zloglasni ravnatelj škofijske gimnazije v Kopru, Giovanni Sirotti (nekdanji Sirotič). Sveta stolica je prelomila svojo svečano obljubo, kar je vplivalo na dr. Sedeja in naše ljudstvo porazno. Nadškof dr. Sedej je v svoji žalosti pisal 3. novembra 1931. papežu Piju XI. pismo, v katerem se sicer zahvaljuje za odobritev njegove (izsiljene!) prošnje, obenem pa v odločni obliki opozarja na pogoje, pod katerimi je svojo prošnjo sploh vložil in ki so bili v papeževem imenu sprejeti. Ko na to pismo ni prejel odgovora, je častitljivemu in zvestemu služabniku cerkve 28. novembra 1931. počilo srce od bridkosti.

Glava je padla, pobotanje med Vatikanom in fašizmom se je uresničilo in februarja 1932. je vkorakal Mussolini v Vatikan s kraljevskimi častmi. Kar se je pričakovalo, se je tudi izpolnilo. Duhovščina je pričela borbo proti našemu jeziku v katoliških cerkvah v popolnem soglasju in z aktivnim sodelovanjem najvišjih cerkvenih oblasti. Namesto besed lubezni in sprave grme s prižnic psovke, hujskanje, sovraštvo in prokletstvo.

Sokolstvo

Mala Nedelja.

Sokolska četa priredi v nedeljo 18. t. m. veliko tombolo z mnogimi lepimi dobitki. Po tomboli bo prosta zabava. Kdor hoče dobiti 1000 Din, vrečo moke, blago za obleko itd., naj pride gotovo na tombolo na prijazni malonedeljski griček! Zdravo!

Poziv članstvu Sokola matice!

Sokolska župa Maribor zaključuje proslavo 100letnice ustanovitve Sokolstva dr. Miroslava Tyrša z zvezdnim štafetnim tekom, ki bo v nedeljo, 18. t. m. Stek tekačev bo predvidoma med pol 11. in 11. uro dopoldne na otroškem igrišču v novem parku (dostop iz Gosposke ulice). Ker bo ob tej priliki tudi povorka, pozivamo svoje članstvo, da se zbere v krojih točno ob pol 10. uri dopoldne na dvorišču v Narodnem domu. Kdor se povorke ne bi mogel udeležiti sam, naj kroj posodi drugemu članu. Udeležba je za članstvo obvezna! Pridejo naj bratje in sestre v krojih, dalje sestre in naraščajnice v telovadnih oblekah, naraščajnice in naraščajniki, ki imajo slavnostne kroje, pa v teh. Članstvo in naraščaj v civilu kakor tudi deca v krojih in v civilu se naj zbere v gruči direktno na mestu steka v parku. Zdravo!

Članstvu Sokola Maribor III.

V nedeljo 18. t. m. se korporativno udeležimo javnega nastopa bratskega društva v St. Ilju. Pri nastopu sodeluje tudi naša dvanajstotica. Zbirališče je pred glavnim kolodvorom pol ure pred odhodom vlaka, ki odhaja iz Maribora ob 13.18. V nedeljo dopoldne sodelujejo naši člani tudi pri »Zvezdnem štafetnem teku«. Odbor poziva ostalo članstvo, da se zbere ob pol 11. uri dopoldne na otroškem igrišču v novem mestnem parku v kroju in naj se udeleži pokalske povorke, ki krene iz parka v Narodni dom. Pridite vsi! Zdravo!

Sport

ISSK Maribor, kazenski odsek.

Vabim vse hazenašice, da se sigurno udeležite rednega treninga, ki bo v sredo ob 1/18. Od 14. t. m. dalje vadi hazeno novi trener, prosim zato, da z ozirom na prihodnje nastope redno posečate vaje. V sredo 14. t. m. bo obvezen sestanek za vse članice. — Načelnica.

Poverjeništvu JLAS, službeno.

Sestanek opolnomočenih delegatov vseh klubov bo v četrtek, 15. t. m. ob 20. uri pri »Orlu«. Dnevni red: prireditve v oktobru. Poverjenik.

Frith Herting:

„Pošljite račun!“

»Ne vem zakaj,« je dejal vratar hotela »Glorie« svojemu ravnatelju, »toda ta dr. Wolper mi ne ugaja; njegova žena tudi ne...«

»Zakaj?« je vprašal ravnatelj.

»Kar tako. Gospo vidim le poredkoma, toda on... on izgleda kakor človek, ki se namerava usmrtiti...«

»Kako dolgo sta že pri nas?«

»Osem dni.«

»Pošljite jima račun!« je dejal ravnatelj.

»Cez dobro uro se je zglasil dr. Wolper pri ravnatelju.

»Zares izgleda tako, ko da bi se hotel usmrtiti,« je pomislil ravnatelj in vprašal: »S čim vam lahko postrežem, gospod doktor?«

Dr. Wolper ni odgovoril takoj, povedal je oči in se zastrmel v svoje prste.

»Poslali ste mi račun...« je spregovoril čez čas.

»Tako? Tega ne vem; to je stvar vratarja. Najbrže ste že teden dni v hotelu, in taka je pri nas navada. Menda ni nobene pomote?«

»Da, pomota je, in sicer v toliko, ker pričakuje tisti, ki pošlje račun, da bo tudi poravnat. V tem primeru pa...«

Dr. Wolper je napravil kretljivo, kakor da bi hotel odpoditi vsako misel na plačilo.

Ravnatelj je vstal: »Vi hočete reči...«

»Da sem popolnoma brez vsakih sredstev...«

»Slepar torej!« je kriknil ravnatelj. »Poklicaj bom policijo!«

Dr. Wolper se je nasmehnil. »Nikar ne mislite, da se je bojim. Moj Bog, človeku v mojem položaju je policija, sodnja in kaznilnica strašansko malo mar. Stvar je namreč taka: midva, jaz in moja žena, nisva imela prav nobenega namena oškodovati vas, ko sva prišla.«

»Vedela pa sta, da ne bosta mogla plačati?«

»Misila sva, da nam ne bo treba nič več plačati...«

»Zakaj?«

»Ker sva se nameravala umoriti. O, prosim, nikar se ne vznemirjajte, saj se vendar tako često zgodi, da se ljudje, ki jim ne ostane nič več drugega, prostovoljno umaknejo iz življenja. Oni srečniki, ki imajo svoj dom, store to doma. Midva, jaz in moja žena, nisva tako srečna. Doma nimava, zato sva si izbrala pač hotel za zadnje pribežališče.«

»Imenitno!« je vzkliknil ravnatelj. »In prav najboljši hotel sta si morala izbrati!«

»Če ne moremo stanu primerno živeti, potem naj vsaj stanu primerno umremo.«

»Nu, mudilo se pa vama vendar ni. Osem dni sta živela dobro na tuj račun. Vsak dan zajutrek, kosilo, večerjo! In vino! Same najboljše vrste!«

»Ne bodite malenkostni, gospod ravnatelj! Človek odlaša dokler more in če

sva se poslužila izvrstnih dobrot vaše kuhinje in kleti, nama tega ne smete šteti v zlo. Človek v takem položaju ne misli veliko.«

»Posebno, če mora račun poravnati kdo drugi!«

»Ne jezite se. Zaradi te malenkosti ni vredno, da bi umirajočemu še bolj grenili poslednje ure.«

»Umirajočemu?«

»Seveda. Prišel sem, da vam to povem. Vrnil se bom k svoji ženi in čez dobre pol ure lahko že telefonirate po mrtvaški voz. Žal mi je, da vam delam toliko preglavic, a oprostite, ne gre drugače. Prijetno vam to ne bo in vaši gosti bodo morda... toda spremeniti se ne da. Kar se naju tiče — bova storila tako tiho, kakor bo le mogoče. Tu imam izvrsten strup, ki usmrti človeka tiho in brez bolečin...«

»Gospod — to mi pravite kar tako... saj to je strašno! Čujte: Poprej sem dejal, da bom poklical policijo, sedaj je ne bom — nobenih ovir vam ne napravim, samo da zapustite hotel.«

»A prav tega nočem! Čemu? Lepše sobe za tak namen ne najdeva v vsem mestu. In čemu bi se sploh selila? Mimo tega je pa vsak odhod tudi zato nemogoč, ker sva brez vsakega denarja. Vdajte se — kaj pa je to takega? Tudi v najboljšem hotelu se lahko izvrši dvojni samomor! V nekaj tednih ne bo nihče več govoril o tem. Torej — najini dokumenti bodo ležali na mizi, v redu so.

Oprostite mi za nadlego — in — najlepša hvala za gostoljubnost! Vašega hotela ne bom več mogel priporočati, a morda vam bo vendar ljubo, če vam povem, da sva se z ženo v njem počutila zelo dobro. Torej še enkrat iskrena hvala!«

Dr. Wolper se je dvignil, da bi odšel in na obrazu se mu je poznalo, da je nameraval resno, kar je dejal.

Toda ravnatelj ga je zagrabil za roko: »Ne, to se ne sme zgoditi! Zastrupite se, kjerkoli se hočete, samo ne v našem hotelu. Odpeljite se v drugo mesto!«

Dr. Wolper je skomignil z rameni: »Dovolil sem si že povedati vam, da nimam prebite pare...«

»Koliko potrebujete, da odidete odtod?«

»Da bi potem imel v drugem hotelu enake sitnosti... Nel!«

»Toda čujte vendar! Ostanite! Dam vam 3000 dinarjev, če zapustite s svojo ženo živi naš hotel.«

»Pet tisoč...« je dejal dr. Wolper z mrliškim glasom.

Molče je segel ravnatelj v žep in mu naštel pet tisočakov...«

Dr. Wolper in žena sta zapustila hotel in se odpeljala v drugega. Čez osem dni je dejal vratar novega hotela svojemu ravnatelju: »Ne vem zakaj, a ta dr. Wolper mi ne ugaja...«

In dr. Wolper in njegova žena živita pri tem prav dobro, kar dokazuje, da se da živeti tudi od samomora, zlasti če se ne — napravi...«

Kulturne vesti

Razgovor z Ivanom Albrehtom urednikom magazina »Lepa Vida«.

Mimogrede sem srečal I. Albrehta, ki mi je pokazal novi list »Lepa Vida«.

— Kaj je prav za prav bilo povod oziroma kakšni nagibi so bili merodajni za ustanovitev novega lista? sem povprašal in izvedel prilično to-le:

»Lepa Vida« je bila ustanovljena kot slovenski magazin, ne pa kot leposlovna revija. Zato tudi ne bo objavljala samo leposlojja, ampak izvirne spise in sestavke iz najrazličnejših panog. Krog sotrudnikov, ki se je od prve do druge številke vidno razširil, bo tekom letnika stalno naraščal. Sodelovali bodo med drugimi: vseuč. prof. Fr. Veber, dr. Rakovec, dr. Seliškar, inž. prof. Leon Novak, komponist Emil Adamič, vrsta gledaliških umetnikov: O. Šest, Bratina, Milan Skrbinišek itd., izmed književnikov-leposlovcev pa poleg dosedanjih zopet dolga vrsta novih: Jože Lovrenčič bo zastopan z daljšo povestjo, Janko Samec, D. Gorinšek, R. Rehar in mnogo drugih. Tudi razboriti kritik Josip Vidmar bo že v tretji številki zastopan. Slikarji pridejo polagoma na vrsto vsi, a Hinko Smrekar bo stalno skrbel s svojo drzno in duhovito satiro in karikaturami za to, da bo list res zanimiv.

Na tak način bo skušala »Lepa Vida« življati stike med avtorji in občinstvom. Čim tesnejši so ti, tem lažja in uspešnejša je duhovna rast na obeh straneh.

— Bo konzorcij izdajal tudi knjige? me je zanimalo in sem izvedel, da je tudi to že v načrtu. Za božič dobe vsi naročniki brezplačno in brez povišanja naročnine krasno in za naš knjižni trg docela svojevrstno filozofsko delo, dnevnik tragično premišlega pokojnega dr. Jurga, enega izmed najbolj nadarjenih učencev vseuč. prof. Vebra. Razboriti mladi znanstvenik razglablja v teh zapiskih o vseh vprašanih, ki neposredno zanimajo sodobnega človeka. Njegovo motrenje je plastično, njegovo razglabljanje duhovito in temeljito, njegova dosledna logika, združena hkratu s fino toplino občutja, priklene in premaga vsakega čitatelja.

— In kako je kaj z naročniki? sem spet pobaral in slišal, da je v Mariboru odziv s te strani dokaj zadovoljiv, najboljši pa da je v krogih, ki najbolj občutijo sedanjo gospodarsko stisko, medtem ko bi pri onih, ki jim kriza še ni mogla do živega, bilo lahko dosti bolje.

— Kdaj izide naslednja številka?

»Brž zdaj oktobra!« se je razvnel I. Albreht. — »Dvojna bo in posvečena v prvi vrsti spominu na Koroško in Primorje: Po izbiri sotrudnikov in po motivih. Oglasilo se jih bo vmes nekaj, ki jih le poredkoma srečavamo, vendar se v podrobnosti o tem ne spuščam. Kogar bo zamikalo, se bo lahko obrnil na upravo, ki mu bo točno in brzo poslala list, pa si ga bo lahko ogledal.«

— Ali ni naročnina Din 54.— za tako obsežno zasnovo preskromna?

»Skromna je res, prav zato pa upam tem širšega odziva!«

Nato sem omenil še razglednico »Slovenski mir«, delo Hinka Smrekarja, ki je pred kratkim izšlo.

»Ta izvrstna karikatura se marsikje napačno tolmači, mi je dejal g. Albreht, češ, da je osebnopaperijena proti tej ali oni današnji politični grupi. So celo tako naivni ljudje med izobraženstvom, da bi radi videli v Smrekarjevi risbi smešenje cerkve ali gosp. Antona Korošca. Prvo kot drugo je napačno. Tri živali značijo tri nekdanje politične stranke: zaman je ves trud, da bi jih kdo navadil na mirno sožitje. Niti duhovniku se to ne posreči. Ljudje ostanemo ljudje in se pač grizemo in tremo med seboj! In tako je pri nas

in menda povsod po svetu, okolnost, ki za mislečega človeka temelje tej res krepki karikaturi slednje osebno ost.«

— Jih pride še kaj?

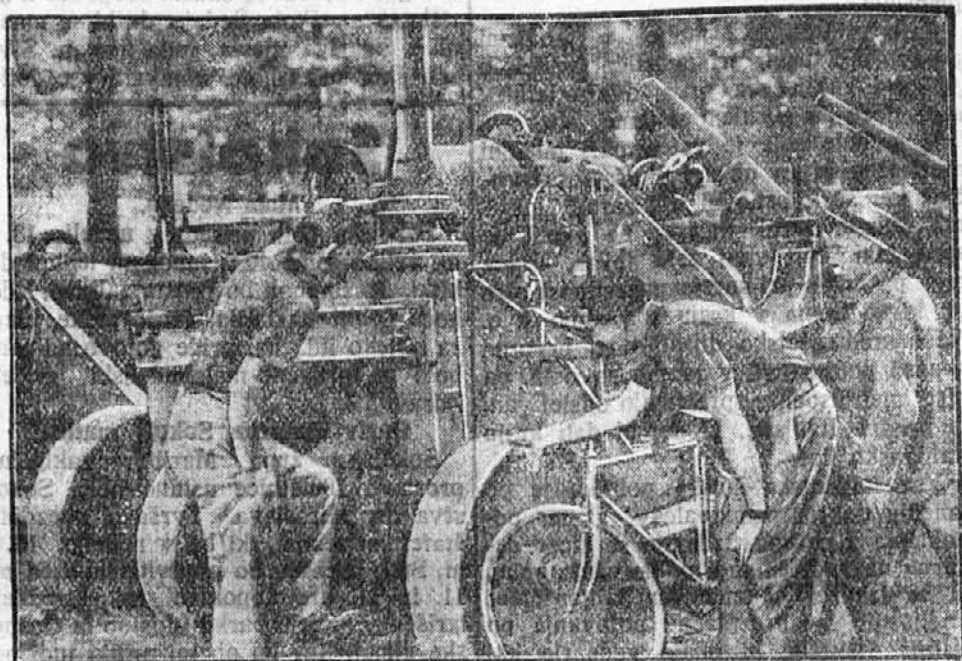
»Čeja vrsta, pa bom rajši potem kaj govoril o njih, ko jih bo mogoče neposredno presojati, to se pravi, kadar izidejo.«

Nato sva se poslovila. Kakor sem obéudoval za našo dobo nenavadni in redki idealizem, tako mi iskreno želim, da bi našel povsod dovolj umevanja in odziva. Potem lahko postane »Lepa Vida« važen faktor v našem kulturnem življenju. —r.

Poljčane

Tatvine. Nekaj časa ni bilo čuti o tatvinah, zdaj pa se je sezona zopet otvorila. Pred dnevi so nekemu gostilničarju pobrali vse kar so mogli nesti s seboj: vino, cigarete, prte, jestvine itd., drugod pa so se vrgli na kokoši. V soboto so se zglasili celo pri šolski sluginji in ji pobrali vse perilo, ki ga je imela obešena-ga zunaj nad šupo. Taf je prišel ponoči, ker so pri hiši do 22. ure še bedeli. Lahko si mislimo, kako prizadeta je uboga družina, ki ji je nepridiprav odnesel še tisto malo, kar so si s težavo in trudom

Topovi na javni dražbi

V pariškem predmestju Fontainebleau-ju je bila te dni nenavadna javna dražba. Na prodaj je bilo 21 topov muzeja francoske topničarske šole. Toda zanimanje je bilo zelo majhno, kupci so kupili komaj štiri, vsi drugi so ostali in so zainteresentom še sedaj na razpoljago. Prodani so bili po ceni 1500 Din.

ROMAN

PIERRE LOTI:

LOTIJEVA ZENITEV

bo pričel izhajati v »VEČERNIKU« v soboto, 17. t. m. Naročite si »VEČERNIK« edino glasilo obmejnih Slovencev, najcenejši dnevnik v Jugoslaviji! Na mesec stane le 10 Din, dostavljen na dom 12 Din.

spravili skupaj ter imajo sedaj samo to, kar nosijo na sebi.

Izvoz jabolk. Kakor lani, so tudi letos začeli voziti okoliški kmetje na tukajšnje postaje jabolka za izvoz. Medtem pa, ko so lani v tem času plačevali še 1.25 Din za kg, plačujejo letos le 0.75 Din.

Fizikalno zdravljenje z medicinalnimi kopeljami

V prejšnjih stoletjih so uporabljali samo zdravilne prirodne vrelece. Mesta obdarovana s takimi vrelyci, so se razvila v mogočna sloveča kopališča. V naši ožji okolici omenjamo samo Rogaško Slatino, Laško, Dobrno, Rimske toplice in Radence. Zdravljenje v kopališčih je precej drago, predvsem pa se jih posluževali samo imovitejši sloji in često ti ne, ker so bili po opravih vezani na domač kraj. V drugi polovici preteklega stoletja so začeli analizirati sestavine in okolnosti zdravilnih prirodnih vrelecev. Na osnovi teh preiskav so nastale umetne kopelje, kakor žveplene, ogljikovo-kisle, radioaktivne in solne kopeli. Zdravilni učinek žveplene kopeli še ni dovolj znanstveno razjasnjen, pač pa je stoletno iskustvo pokazalo, da se jako uspešno zdravijo revmatična sklepna obolenja, protin in živčna obolenja. Ogljikovo-kisle kopeli so posebno priporočljive pri obolenjih ožilja, kakor poapnenja žil, pri srčnih obolenjih in obolenjih, ki so splošno s povišanim krvnim pritiskom. Solne kopeli vplivajo posebno na meno tvori ter jačajo organizem.

Morske ribe,
dnevno sveže na različne načine pripravljene po zelo nizki ceni se dobijo pri Povodniku, Rotovski trg 8. 2954

Trisobno stanovanje,
snažno, suho in solčno z vsemi pritliklinami takoj oddam mirni, stalni stranki. Vpraša se v trgovini Sikošek, Koroška cesta št. 102. 3016

Lepo, moderno spalnico,
novo, belo emajlirano, zelo poceni na prodaj. Miklošičeva ulica 6, Maribor, mizarstvo. 3013

Opremljeno sobo s posebnim vhodom,
zračno, z električno razsvetljavo, v bližini kolodvora takoj oddam. Homec, Mlinska ulica 9 II. 3015

Prya mariborska zasebna kuhinja,
Slovenska ulica št. 28, pod spretnim vodstvom, sprejme še abonente. Za obilen obisk se priporoča lastnica. 3021

Dve solnčni stavbišči
na prodaj. Poizve se v odvetniški pisarni dr. F. Kumbatoviča, Maribor, Kralja Petra trg 1 I. 3020

Izposojamo
gramofone in plošče po Din 1.— »Slager«, Slovenska 18. 2501

»Tempo« čevlji
na obroke, Slovenska 18. 2500

Casopisi,
revije, inserti, papir, tiskovine, trgovske knjige, Hinko Sax, Maribor, Grajski trg. Posebnost: Edina izdelovalnica Jugoslavije bromsvetlih razglednic, popolnoma slične fotografijam. 2595

Solske torbe in nahrbtniki
v veliki izbiri pri Ivanu Kravosu, Maribor, Aleksandrova c. 13. 2736

Sobo in črkoslikanje,
vedno najnovejši vzorci na razpoljago izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ulica 3, za kavarno »Astorla«. 3

Kolesarji! Važno pred tatovi koles!
Vaše opravke lahko opravljate brez vseh skrbi, če shranite vaša kolesa v novo urejeno shrambo proti odškodnini Din 1 v mehanični delavnici Justina Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. št. 14. 2768

Stanovanje,
trgovski lokal in prostore za skladišče oddam. Naslov v upravi »Večernika«. 2928

Prazno sobo
iščem s 1. oktobrom. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Soba«. 3000

Glasovir (Mignon Stutzliligel)
na prodaj. Vprašati v trgovini na Koroški cesti 20. 3004

Zaupnike
sprejme za Maribor in okraj Maribor levi in desni breg Materinska pomoč reg. pom. blagajna, Maribor, Aleksandrova cesta 19 I. 3010

Oddam opremljeno sobo
s posebnim vhodom in z električno razsvetljavo, Vojašniška ul. 18. 3018

Sostanovalca sprejemem.
Židovska ulica 12 I. 3014

Šivilja-začetnica,
izučena v boljnih delih v Ljubljani, išče mesta v boljšem damskem modnem salonu v Mariboru. Ponudbe z navedbo časa nastopa službe in ostalih pogojev na upravo »Večernika« pod šifro: »Mlada dobra moč«. 2990

Instruiral
bi višješolec realne gimnazije, odličnjak, nižješolce, najraje za stanovanje in hrano. Ceniene ponudbe na upravo »Večernika« pod »Instrukcija«.

Kupim rabljene šolske knjige:

Mazi: Geometrija za I., II. in III. razred srednjih šol in Homan: Samotologija II. del. Plačam dobro. Naslov v upravi.

Vse šolske knjige za vse šole in vse šolske potrebščine

kupiš najbolje in najceneje v knjigarni

Tiskovne zadruga, Maribor, Aleksandrova cesta 13

Državni uslužbenci dobijo popust! Dajemo tudi na odplačila!

Izdaja konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: RADIVOJ REHAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d.d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru